

EUROOPPA-VALMISTELUKUNTA
SIHTEERISTÖ

Bryssel, 10. maaliskuuta 2003
(OR. fr)

CERCLE I

Working Document 08

MUISTIO

Lähettiläjä: Sihteeristö
Vastaanottaja: Yhteisöjen tuomioistuinta käsittelevä pohdintaryhmä
Asia: **Ehdotus pohdintaryhmän puheenjohtajan António Vitorinon raportiksi**

1. Ottaen huomioon puheenjohtajiston määrittelemät käsiteltävät kysymykset (ks. liite) pohdintaryhmä on kokoontunut neljä kertaa, eli 17. ja 24.2. sekä 3. ja 17.3.2003. Pohdintaryhmän kuultavina ovat olleet yhteisöjen tuomioistuimen presidentti Rodriguez Iglesias, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti Bo Vesterdorf sekä Euroopan unionin asianajajaliittojen neuvoston (CCBE) valtuuskunta, johon kuuluivat lordi Brennan, Georg Berrisch, Onno Brouwer, Nicholas Kahn ja Denis Waelbroeck.
2. Viimeisimmässä kokouksessaan 3.3.2003 pohdintaryhmä tarkasteli myös yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaa YUTP-aloihin liittyvien unionin säädösten osalta¹ pilareiden yhdistämisen jälkeen. Sovittiin, että kyseistä kohtaa käsitellään erillisessä muistiossa ja että keskustelun päätelmät sisällytetään tähän muistioon.
3. Puheenjohtajan pyrkimyksenä on ollut ottaa mahdollisimman laajasti huomioon pohdintaryhmässä ilmenneet erilaiset suuntaukset käsiteltävien kysymysten osalta. Näissä päätelmissä viitataan käsiteltäviin kysymyksiin siinä järjestyksessä, kun ne on esitetty toimeksiannossa.

¹ YOS-asioiden osalta pohdintaryhmä pani merkille vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvaa aluetta käsittelevän työryhmä 10:n raporttiin sisältyvät suositukset.

Käsiteltävien kysymysten a kohta

4. Pohdintaryhmä keskusteli tuomarien lukumäärää koskevista Nizzan sopimuksenmääräyksistä. Yhteisöjen tuomioistuimen – joka hoitaa ylimmän tuomioistuimen ja perustuslakituomioistuimen tehtäviä – osalta on tehty ehdotus, jonka mukaan tuomarien lukumäärää rajoitettaisiin, mutta on muistutettu myös siitä, että tuomioistuimessa pitäisi olla yksi tuomari jäsenvaltiota kohti. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen, jonka käsiteltäväksi saatettavien kanteiden määrän oletetaan kasvavan, osalta sanamuotoa "vähintään" yksi tuomari jäsenvaltiota kohti pidetään tyydyttävänä. Enemmistö tuntuu olevan sitä mieltä, ettei tätä kohtaa ole tarpeen muuttaa.¹
5. Yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomareiden ja julkisasiamiesten nimittämismenettelyn osalta osa pohdintaryhmän jäsenistä kannattaa nykyisen tilanteen säilyttämistä (nimittäminen tapahtuu jäsenvaltioiden hallitusten yhteisellä sopimuksella) ja osa neuvoston säädökseen perustuvaa nimittämistä. Osa viimeksi mainittuun ryhmään kuuluvista on sitä mieltä, että neuvoston olisi tehtävä ratkaisunsa määräenemmistöllä, mikä voisi edistää ehdokkaiden perusteellisempaa arviointia.
6. Useat pohdintaryhmän jäsenet kannattavat lisäksi ajatusta "suodatinmekanismista" sellaisen "arviointikomitean" muodossa, jonka tehtävänä olisi antaa neuvostolle/jäsenvaltioille lausunto siitä, ovatko tietyn ehdokkaan ansiot riittävät kyseisten tehtävien hoitamiseen. Tämä komitea – jonka kokoukset eivät olisi julkisia ja joka ei toteuttaisi kuulemisia – voisi koostua yhteisöjen tuomioistuimen entisistä jäsenistä ja kansallisten ylimpien tuomioistuinten edustajista, ja myös Euroopan parlamentti voisi osallistua menettelyyn. Voisi ajatella, että tällaisen komitean perustaminen olisi vähemmän tärkeää, jos neuvosto tekisi ratkaisunsa määräenemmistöllä, mutta se voitaisiin perustaa säädöstyypistä (neuvoston tai jäsenvaltioiden säädös) ja äänestyssäännöistä riippumatta, koska tällaisen järjestelmän perustaminen voisi nostaa jäsenvaltioiden ehdokkaiinsa soveltamaa vaatimustasoa. Pohdintaryhmä ei paneutunut siihen, olisiko jäsenvaltioiden jatkossakin esitettävä vain yksi ehdokas vai useampia ehdokkaita.

¹ Tähän liittyen olisi pohdittava, olisiko Nizzan sopimuksella (yhteisöjen tuomioistuimen perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan 16 artiklan toinen kohta) perustetun suuren jaoston tuomarien nykyinen lukumäärä (11 tuomaria) säilytettävä laajentumisen jälkeen.

7. *Puheenjohtaja ehdottaa seuraavaa: a) Säilytetään nykyinen järjestelmä, jossa yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomarit ja julkisasiamiehet nimitetään hallitusten yhteisellä sopimuksella; b) Perustetaan "arviointikomitea", jonka tehtävänä on antaa lausunto ehdokkaiden kyvystä hoitaa yhteisöjen tuomioistuimen tai ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomarin tai oikeusasiamiehen tehtäviä; ja c) Rajoitetaan ehdokkaiden lukumäärää siten, että kukin jäsenvaltio voi esittää vain yhden ehdokkaan.*
8. Jotkut pohdintaryhmän jäsenet ehdottavat yhteisöjen tuomioistuimen jäsenten toimikauden pituutta koskevan nykyisen järjestelmän muuttamista siten, että toimikausi olisi yhdeksän vuotta ja että samaa henkilöä ei voitaisi nimetä uudeksi toimikaudeksi. Jotkut kannattavat yhtä mutta pidempää, 12 vuoden toimikautta, jolloin olisi tehtävä tiettyjä mukautuksia, mutta tämä pidempi toimikausi antaisi paremmat takeet tuomioistuimen työskentelyn vakaudesta. Jotkut muut puolestaan eivät pidä nykyisen järjestelmän muuttamista tarpeellisena (kuusi vuotta, sama henkilö voidaan nimittää uudeksi toimikaudeksi).
9. Niin yhteisöjen tuomioistuimen presidentti kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidenttikin, jotka molemmat kannattavat nykyistä järjestelmää, ovat suhtautuneet avoimesti siihen mahdollisuuteen, että toimikautta pidennettäisiin. He ovat ilmaisseet kannattavansa 12 vuoden toimikautta, koska yhdeksän vuoden toimikausi (ilman uudelleen nimittämisen mahdollisuutta) voisi aiheuttaa suuria käytännön ongelmia, koska puolet yhteisöjen tuomioistuimen jäsenistä vaihtuisi neljän ja puolen vuoden välein. Pohdintaryhmä pyytää ottamaan huomioon, että erityisesti tapauksessa, jossa samaa henkilöä ei voitaisi nimittää uudeksi toimikaudeksi, olisi päätettävä, mikä olisi sellaisen tuomarin toimikauden pituus, joka korvaa toisen tämän kuoleman tai eroamisen jälkeen.¹ Lisäksi nimitys olisi tehtäväkohtainen, eikä näin ollen olisi mahdotonta, että oikeusasiamies voitaisiin nimittää tuomariksi tai tuomari oikeusasiamieheksi.
10. Pohdintaryhmä on yhtä mieltä siitä, että perustuslaissa voitaisiin määrätä eri toimikausijärjestelmistä yhteisöjen tuomioistuinta ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta varten. Enemmistö pohdintaryhmän jäsenistä kannattaa yhteisöjen tuomioistuimen jäsenten toimikauden pidentämistä ja sitä, että samaa henkilöä ei voida nimittää uudeksi toimikaudeksi. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomarien osalta pohdintaryhmä hyväksyy nykyisen järjestelmän säilyttämisen (kuuden vuoden toimikausi, sama henkilö voidaan nimittää uudeksi toimikaudeksi).

¹ Joko toimikausi päättyy samaan aikaan kuin korvatusen tuomarin toimikausi, tai uuden toimikauden mahdollisuus ilmaistaan nimenomaisesti, tai korvaavan tuomarin toimikausi alkaa nimittämisaikakohdasta ja kestää täyden toimikauden.

Käsiteltävien kysymysten b kohta

11. Pohdintaryhmä suhtautuu yleensä ottaen myönteisesti ajatukseen EY:n perustamissopimuksen 225 a, 229 a ja 245 artiklan muuttamisesta. Pohdintaryhmän jäsenet ovat suhtautuneet avoimesti siihen mahdollisuuteen, että neuvosto tekisi ratkaisunsa määräenemmistöllä eikä yksimielisesti niin kuin nykyään. Tätä koskee erityisesti EY-sopimuksen 225 a artiklaa lainkäyttölautakuntien perustamisen osalta.
12. Mitä tulee EY-sopimuksen 229 a artiklaan, pohdintaryhmän jäsenten enemmistö kannattaa sitä periaatetta, että neuvosto tekisi ratkaisunsa määräenemmistöllä.
13. Ja mitä tulee EY-sopimuksen 245 artiklaan, joka koskee yhteisöjen tuomioistuimen perussääntöä, nykyisen määräyksen mukaan neuvosto tekee päätöksensä yksimielisesti paitsi perussäännön I osaston osalta, jota voidaan muuttaa vain perustamissopimuksen tarkistusmenettelyä noudattaen. Tältä osin pohdintaryhmä kannattaa periaatteessa EY-sopimuksen 245 artiklan muuttamista siten, että neuvosto tekisi ratkaisunsa määräenemmistöllä, paitsi I osaston sekä kieliin liittyvien kysymysten osalta (perussäännön 64 artikla), missä tapauksissa neuvosto tekisi ratkaisunsa yksimielisesti.

Käsiteltävien kysymysten c kohta

14. Yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen nimien osalta pohdintaryhmä katsoo, ettei yhteisöjen tuomioistuimen nimeä pitäisi muuttaa, vaan ainoastaan mukauttaa sen seikan huomioon ottamiseksi, ettei "Euroopan yhteisöjä" enää ole. Pohdintaryhmä on ottanut huomioon sen seikan, että yhteisöjen tuomioistuimen nimi on ollut käytössä yli 50 vuotta ja ettei sitä ole syytä muuttaa. Yhteisöjen tuomioistuimen nimi voisi siten olla "**Euroopan unionin tuomioistuin**" ("Cour de justice de l'Union européenne").
15. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen nimen osalta pohdintaryhmä totesi, että lähitulevaisuudessa, kun lainkäyttölautakuntia perustetaan erityisiä riita-asioita varten, tuomioistuin ei aina toimi alioikeutena, vaan se voi olla myös lopullisen ratkaisun tekevä tuomioistuin. Näin ollen nykyinen nimi ei enää sovi. Lisäksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ratkaisee alioikeutena kaikki sellaiset suorat kanteet, jotka eivät kuulu lainkäyttölautakuntien toimivaltaan. Pohdintaryhmä kannattaakin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen nimen muuttamista, mutta se toivoo, että vältetään sekaannuksen vaara yhteisöjen tuomioistuimen kanssa. Ottaen huomioon edellä esitetyt seikat – ja sen, ettei nimi

saa aiheuttaa käännösongelmia – puheenjohtaja ehdottaa käytettäväksi nimeä "**Euroopan unionin yleinen tuomioistuin**" ("Tribunal général de l'Union européenne"). Tarkoituksena on tuoda ilmi, että se on yleinen perustuomioistuin erotuksena "erityistuomioistuimista". Pohdintaryhmän mielestä toimielinten lingvistijuristeja voitaisiin pyytää tarkistamaan nimi.

16. 225 a artiklassa tarkoitettujen lainkäyttölautakuntien tehtävänä on ratkaista alioikeutena tiettyjä erityisaiheita koskevat kanteet. Yhtään lainkäyttölautakuntaa ei ole vielä perustettu, mutta yhtä on suunniteltu unionin henkilöstön kanteita ja toista yhteisön teollis- ja tekijänoikeuksia (patentteja) koskevia kanteita varten. Tulevaisuudessa voidaan perustaa muitakin lainkäyttölautakuntia. Nykyinen nimi voidaan säilyttää, mikä ei kuitenkaan estä lainkäyttölautakuntien kutsumista "tuomioistuimiksi", esim. "yhteisöpatenttituomioistuin", neuvostossa 3.3.2003 saavutetun poliittisen yhteisymmärryksen mukaisesti. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että olisi parempi käyttää nimitystä "**erityistuomioistuimet**" ("tribunaux spécialisés"). Etuna on, että tietyissä kielissä vältetään sekaannus niiden "jaostojen" kanssa, joita yhteisöjen tuomioistuimessa (tai ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa) voidaan perustaa tiettyjä erityisiä riita-asioita varten, samaan tapaan kuin jäsenvaltioiden ylimmissä tuomioistuimissa.

Käsittävät kysymykset: d kohta

17. Sen osalta, miten mahdollisesti muutettaisiin EY:n perustamissopimuksen 230 artiklan neljättä kohtaa, pohdintaryhmä keskusteli useasta vaihtoehdosta sihteeristön laatiman työskentelyasiakirjan pohjalta.
18. Keskustelussa kävi ilmi, että pohdintaryhmä jakaantui näkemyksissään melko lailla kahteen eri ryhmään. Toisen ryhmän mielestä kyseisen määräyksen nykyinen sanamuoto vastaa keskeisiä vaatimuksia yksityisten oikeussubjektien oikeuksien tehokkaasta suojaamisesta tuomioistuimessa ottaen huomioon, että nykyisessä toissijaisuusperiaatteeseen pohjautuvassa hajautetussa järjestelmässä nimenomaan kansalliset tuomioistuimet yleensä käytännössä puolustavat yksityisten oikeussubjektien oikeuksia; näin ollen ei siis olisi tarpeen muuttaa 230 artiklan neljännen kohdan sisältöä.
19. Toinen ryhmä katsoo, että 230 artiklan neljännen kohdan mukaiset, yksityisten oikeussubjektien yleisesti pätevistä säädöksistä nostamien kanteiden osalta asetetut, kanteiden käsiteltäväksi ottoa koskevat ehdot ("koskee ...henkilöä suoraan ja erikseen") ovat liian

rajoittavia. Jäsenet ehdottivatkin seuraavia ratkaisuja:

- a) erotetaan toisistaan kyseiset kaksi ehtoa, jolloin ne eivät olisi enää kumulatiivisia;
- b) korvataan ilmaus "ja erikseen" ilmauksella "ja joka vaikuttaa .. henkilön oikeusasemaan";
- c) säilytetään nykyinen sanamuoto ja lisätään siihen seuraavaa: ", tai yleisesti pätevistä säädöksistä, joka koskee asianomaista henkilöä suoraan ja johon ei liity erillistä täytäntöönpanotoimenpidettä",
- d) säilytetään sanamuoto nykyisessä muodossaan lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävien säädösten (vastedes lakien ja puitelakien) osalta ja annetaan oikeus kanteen nostamiseen tuomioistuimessa muiden sääntelytoimien osalta; viimeksi mainituista voitaisiin nostaa kanteen silloin, kun asia koskee yksityistä oikeussubjektia suoraan tai erikseen;
- e) muuten sama ehdotus kuin viimeksi mainittu, mutta yksityisille oikeussubjekteille annettaisiin oikeus nostaa kanteen niistä lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävistä säädöksistä, joihin ei liity erillistä täytäntöönpanotoimenpidettä;
- f) luodaan erityinen muutoksenhakukeino perusoikeuksien puolustamista varten.

20. Koska pohdintaryhmän jäsenten näkemykset hajautuivat ja jotta pohdintaryhmän olisi helpompi tehdä päätöksensä, puheenjohtaja ehdottaa seuraavaa kompromissiratkaisua:

"Luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö voi samoin edellytyksin nostaa kanteen säädöksistä, jotka on hänelle osoitettu tai jotka koskevat häntä suoraan ja erikseen, sekä [yleisesti pätevistä] säädöksistä / [muista sääntelytoimista], jotka koskevat häntä suoraan ja joihin ei liity täytäntöönpanotoimia."

21. Lisäilmauksella "joihin ei liity täytäntöönpanotoimia" on tarkoitus osoittaa, että yksityisten oikeussubjektien kanteennosto-oikeuden laajentaminen voi koskea vain ongelmatapauksia, joissa asianomaisen yksityisen oikeussubjektin on ensin rikottava lakia voidakseen kääntyä tuomioistuimen puoleen, olipa kyseessä lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävä säädös tai joku muu sääntelytoimi. Tämän sanamuodon perusteella yksityiset oikeussubjektit voivat nostaa (ensimmäisen oikeusasteen) tuomioistuimessa kanteen sääntelytoimesta, joka sisältää esimerkiksi kiellon ja johon ei liity täytäntöönpanotoimenpidettä, siinä mielessä, että yksityinen oikeussubjekti voi pyytää sääntelytoimen kumoamista pystyessään osoittamaan, että kyseinen sääntelytoimi koskee kyseistä oikeussubjektia suoraan.
22. Käyttämällä termiä "sääntelytoimi" tehdään ero lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävien säädösten ja muiden sääntelytoimien välillä noudattamalla – kuten yhteisön tuomioistuimen presidentti on ehdottanut – rajoitettua lähestymistapaa yksityisten oikeussubjektien lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävistä säädöksistä nostamien kanteiden osalta (joiden osalta on edelleen voimassa ehto "koskee ... suoraan ja erikseen") ja sopimalla avoimemmasta lähestymistavasta muista sääntelytoimista (perustuslain 26 artiklan mukaisen termistön mukaisesti "muista kuin lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävistä säädöksistä") nostettavien

kanteiden osalta, joiden yhteydessä yksityisen oikeussubjektin on pelkästään osoitettava asian koskevan kyseistä oikeussubjektia suoraan. Tämä sanamuoto vastaa myös ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentin pohdintaryhmälle esittämiä näkemyksiä sikäli, että siinä on säilytetty käsiteltäväksi ottoa koskevat nykyiset ehdot lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävien säädösten osalta eikä se kuitenkaan sisällä riskiä tilanteen taantumisesta.

23. Lisäksi voidaan todeta, että pohdintaryhmä vaikuttaa suhtautuvan avoimesti ehdotukseen poistaa ilmaus "siitä huolimatta, että se on annettu asetuksena tai toiselle henkilölle osoitettuna päätöksenä", mikä merkitsee pelkkää sanamuodon muutosta ilman, että muutettaisiin 230 artiklan neljännen kohdan vaikutusta. Lisäksi pyydettiin, että sana "päätös" korvataan sanalla "säädos". Nämä muutokset ovat yhteisön tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisia¹.
24. Mitä tulee EY-sopimuksen 230 artiklan määräysten soveltamiseen unionin virastojen ja elinten osalta, pohdintaryhmä totesi, että virastojen perustamissäädoiksiin yleensä sisältyy säännöksiä, joissa annetaan mahdollisuus muutoksenhakuun kyseisten virastojen antamista säädöksistä yhteisön tuomioistuimessa². Kyseisten säädösten tarkastelun perusteella voidaan todeta, että asiasta on useita eri versioita:
- yhden säännöksen mukaisesti yhteisön tuomioistuimella on toimivalta ratkaista asianomaista virastoa vastaan nostetut kanteet perustamissopimuksen 230 artiklassa määrätyin edellytyksin³;
 - yhden säännöksen mukaisesti minkä tahansa viraston toimen laillisuus voidaan saattaa komission tarkastettavaksi riippumatta siitä, onko kyse nimenomaisesta vai hiljaisesta toimesta, ja komission päätökseen voidaan sen jälkeen hakea muutosta yhteisön tuomioistuimessa⁴;
 - säädöksessä ei käsitellä viraston antamien säädösten laillisuuden valvontaa⁵.

¹ Ks. asia 60/81, IBM vs. komissio (Kok. 1981, s. 2639, 9 kohta): "Jotta voitaisiin määritellä, ovatko kanteen kohteena olevat toimenpiteet 173 artiklassa tarkoitettuja toimia, tarkastelun kohteeksi on siis otettava näiden toimenpiteiden asiasisältö. Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti toimia tai päätöksiä, jotka voivat olla perustamissopimuksen 173 artiklassa tarkoitetun kumoamiskanteen kohteena, ovat sellaiset toimenpiteet, joilla on sitovia oikeusvaikutuksia, jotka voivat vaikuttaa kantajan etuihin muuttaen tämän oikeusasemaa selvästi. Säädösten tai päätösten muodolla ei sitä vastoin periaatteessa ole merkitystä, kun kyse on siitä, voivatko ne olla kumoamiskanteen kohteena."

² Ks. sihteeristön laatima työskentelyasiakirja, joka koskee oikeutta nostaa kanne unionin virastojen antamista säädöksistä (asiak. WD 9).

³ Tässä viitataan Euroopan rasismin ja muukalaisvihan seurantakeskuksen perustamisesta 2 päivänä kesäkuuta 1997 annettuun neuvoston asetukseen N:o 1035/97 (15 artikla) (EYVL L 151, 10.6.1997, s.1).

⁴ Ks. Euroopan työturvallisuus- ja työterveysjärjestön perustamisesta 18 päivänä heinäkuuta 1994 annettu neuvoston asetusta (EY) N:o 2062/94 (22 artikla).

⁵ Ks. Euroopan meriturvallisuusviraston perustamisesta 27 päivänä kesäkuuta 2002 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1406/2002.

25. Virastojen antamien säädösten laillisuuden valvonnassa sovelletun jokseenkin kirjavan käytännön vuoksi komissio¹ on suosittanut Euroopan parlamentille ja neuvostolle järjestelmän yhdenmukaistamista siten, että EY:n perustamissopimuksen 230 artiklaa sovellettaisiin kaikkien riidanalaisten, virastojen antamien säädösten osalta. Tätä lähestymistapaa voidaan tukea painokkaasti sillä perusteella, että tehokkaan oikeussuojan periaate vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti sovellettuna (periaate sisältyy nyttemmin perusoikeuskirjan 47 artiklaan) edellyttää, että mikään toimielimen, elimen tai viraston antama riidanalainen säädös ei voi välttyä sen laillisuuteen kohdistettavalta tuomioistuinvalvonnalta. Sitä paitsi viraston perustamisvaiheessa on mahdotonta sulkea kategorisesti pois se mahdollisuus, että virasto antaisi myöhemmin tällaisia säädöksiä, vaikka viraston perustamisasetuksessa ei virallisesti säädettäisikään päätöksentekovaltuuksista.
26. Tällä perusteella pohdintaryhmä suosittaa, että EY:n perustamissopimuksen 230 artiklaa muutettaisiin siten, että se kattaisi toimielinten antamien säädösten lisäksi unionin *elinten ja virastojen* antamat säädökset. On selvää, että jotain elintä tai virastoa vastaan nostettu kanne voidaan ottaa käsiteltäväksi vain, jos elin tai virasto on antanut jonkin "säädöksen" yhteisön tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisessa merkityksessä. Viraston perustamissäädöksessä voitaisiin lisäksi täsmentää erityiset menettelytavat, joita sovelletaan asianomaisen viraston tai elimen valvonnassa².

Käsiteltävät kysymykset: e kohta

27. Ryhmän jäsenet totesivat, että nykyinen yhteisön tuomioistuimen tuomion noudattamatta jättämistä koskeva seuraamusjärjestelmä ei ole riittävän tehokas, sillä yhteisön tuomioistuimen tuomion saaneet jäsenvaltiot voivat odottaa vuosia ennen kuin niille määrätään sakkorangaistus. Pohdintaryhmän jäsenet suosittavat, että EY-sopimuksen 228 artiklassa tarkoitetun seuraamusjärjestelmän tehostamiseksi menettelystä poistetaan ne kaksi vaihetta, jotka edeltävät asian antamista käsiteltäväksi seuraamusten täytäntöönpanosta päättävälle yhteisön tuomioistuimelle, eli vaihe, jossa asianomaiselle jäsenvaltiolle annetaan huomautus, ja vaihe, jossa komissio antaa perustellun lausunnon. Tilanne, jossa komissio tai jäsenvaltio voi antaa asian suoraan yhteisön tuomioistuimen käsiteltäväksi, ei ole uusi: tämä mahdollisuus sisältyy jo perustamissopimukseen esimerkiksi silloin kun jokin jäsenvaltio käyttää väärin puolustusyistä tai kriisitilanteen johdosta myönnettäviä poikkeuksia (298 artikla)³.

¹ Ks. 11.12.2002 päivätty Euroopan unionin sääntelyvirastojen toimintakehystä koskeva asiakirja KOM(2002) 718 lopull., s. 14 ja 15.

² Erityisesti siltä osin, mikä koskee yhteisön tuomioistuimelle annettavaa mahdollisuutta muuttaa valituksenalaista säädöstä (tavaramerkkiviraston tapauksessa) tai henkilöitä, jotka ovat aktiivisesti legitiimejä nostaakseen kanteen (esim. tavaramerkkivirasto tai kasvilajikevirasto), tai edellytystä esittää muutoksenhakupyyntö ensin komissiolle siinä tapauksessa, että kyseinen erityisjärjestelmä halutaan säilyttää.

³ Ks. lisäksi samantapaiset EY:n perustamissopimuksen 95 artiklan 9 kohta ja 88 artiklan 2 kohta.

28. Tässä yhteydessä tehtiin myös ehdotus, joka voitaisiin tarvittaessa yhdistää edelliseen ehdotukseen: siinä tapauksessa, että jäsenvaltiot "eivät ilmoita" toimenpiteistään jonkin puitelain saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä, perustuslaissa annetaan komissiolle mahdollisuus saattaa asia yhteisön tuomioistuimen käsiteltäväksi ja oikeus *samanaikaisesti* (yhden ja saman menettelyn yhteydessä) nostaa kanne EY:n perustamissopimuksen 226 artiklan perusteella velvollisuuden täyttämättä jättämisestä sekä pyytää seuraamuksen määräämisestä. Jos yhteisön tuomioistuin määrää komission pyynnöstä seuraamuksen suoraan samassa tuomiossa, kyseinen seuraamus pannaan täytäntöön tietyn määräajan kuluttua tuomion antamisen jälkeen, jos vastaajana oleva jäsenvaltio ei toimi tuomiossa edellytetyllä tavalla. Tällainen järjestely keventäisi ja nopeuttaisi menettelyä niihin tapauksiin liittyvien seuraamusten osalta, joissa jäsenvaltiot "eivät ilmoita" toimenpiteistään säädösten saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä¹.

¹ Käytännössä tehdään ero näiden "ilmoittamatta jättämisten" – eli tapausten, joissa jäsenvaltio ei ole toteuttanut lainkaan toimia säädöksen saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä – ja virheellisellä tavalla toteutetun säädöksen osaksi kansallista lainsäädäntöä saattamisen – eli jäsenvaltiot toteuttamat toimet säädöksen saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä eivät komission mukaan ole direktiivin (tai puitelain) vaatimusten mukaisia – välillä. Ehdotettua järjestelyä ei sovellettaisi jäljempänä tarkoitetuissa tapauksissa.

Muut kysymykset

Pohdintaryhmän on tarkoitus ottaa kantaa yhteisön tuomioistuimen tuomiovallan laajuuteen pilarien yhteensulauttamisen jälkeen ja mahdollisesti komission aseman vahvistamiseen säännösten rikkomiseen liittyvässä menettelyssä sekä toimenpiteisiin, joilla varmistetaan 18 kohdassa tarkoitettu kansallisen tason oikeussuoja.